

พิมพ์ครั้งที่ 2

โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ

สร้างโอกาสเพื่อยึดแผ่นดิน

豊臣秀吉

ชุด
สามวีรบุรุษ
ผู้รวมแผ่นดินญี่ปุ่น

TOYOTOMI
HIDEYOSHI

เปี่ยมศักดิ์
คุณากรประทีป

GYPZY

GYPSY

โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ

Toyotomi Hideyoshi

สร้างโอกาสเพื่อยึดแผ่นดิน

เปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป: เขียน

พิมพ์ครั้งที่ 1 2560

พิมพ์ครั้งที่ 2 2567

ราคา 180 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

เปี่ยมศักดิ์ คุณากรประทีป.

โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ: สร้างโอกาสเพื่อยึดแผ่นดิน = Toyotomi Hideyoshi.-- พิมพ์ครั้งที่ 2.--

กรุงเทพฯ: ยิปซี กรุ๊ป, 2567.

192 หน้า.-- (สามวีรบุรุษผู้รวมแผ่นดินญี่ปุ่น).

1. ญี่ปุ่น--ประวัติศาสตร์. I. ชื่อเรื่อง.

923.552

ISBN 978-616-301-793-2

© ข้อความในหนังสือเล่มนี้ สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558

การคัดลอกส่วนใดๆ ในหนังสือเล่มนี้ไปเผยแพร่ไม่ว่าในรูปแบบใดต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน
ยกเว้นเพื่อการอ้างอิง การวิจารณ์ และประชาสัมพันธ์

บรรณาธิการอำนวยการ	: ครุฑมณี เกนุย์
บรรณาธิการบริหาร	: สุรัชย์ พิงษ์ชัยภูมิ
บรรณาธิการเล่ม	: ชมพร ไชยล้อม
กองบรรณาธิการ	: คณิดา สุตราม พรณิกา ครุโสภา วันวิสา เขตตรง อันโศไนโอ โอมชา ณัฏฐ์ภัทร์ ศิริพงษ์เงิน
พิสูจน์อักษร	: รินดา พิมพ์พงศ์
รูปเล่ม	: ศิย์ริชเนลส์
ออกแบบปก	: เฉลิมพันธุ์ ปัญญาพิรมย์
ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด	: นุชนันท์ ทักษิณบัณฑิต
ผู้จัดการฝ่ายการตลาด	: ชิตพล จันสด
ผู้จัดการทั่วไป	: เวชพงษ์ รัตนมาลี
พิมพ์ที่	: บริษัท วิชั่น พรีเมตส์ จำกัด โทร. 0 2147 3175-6
จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย	: บริษัท ยิปซี กรุ๊ป จำกัด เลขที่ 37/145 รามคำแหง 98 แขวง/เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240 โทร. 0 2728 0939 โทรสาร 0 2728 0939 ต่อ 108

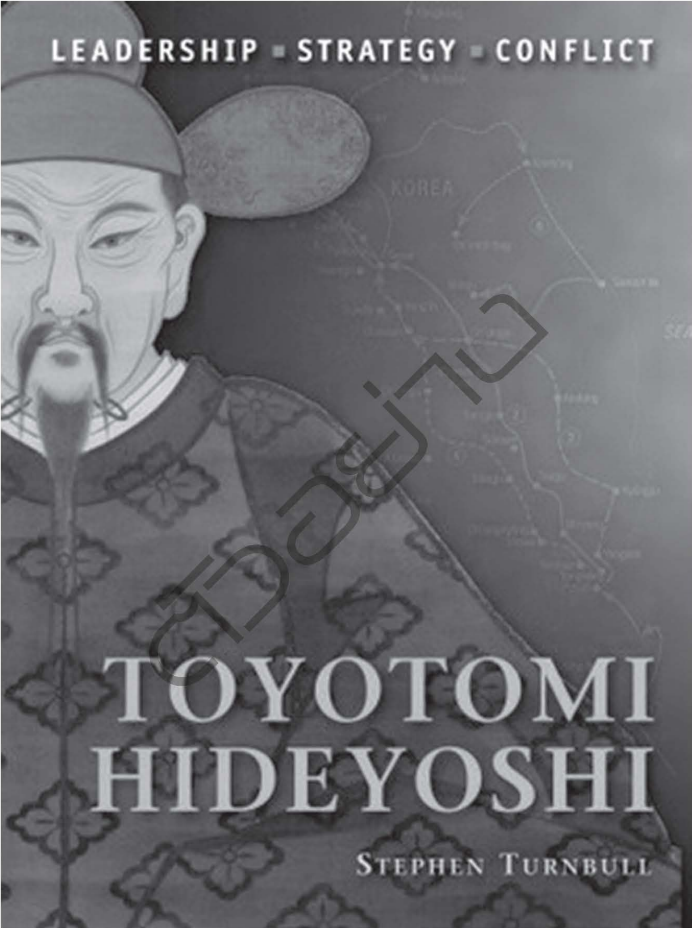
www.gypsygroup.net

www.facebook.com/gypsygroup.co.ltd

LINE ID: @gypzy

สนใจสั่งซื้อหนังสือจำนวนมากเพื่อสนับสนุนทางการศึกษา สำนักพิมพ์ลดราคาพิเศษ ติดต่อ โทร. 0 2728 0939

LEADERSHIP ■ STRATEGY ■ CONFLICT

A detailed black and white illustration of Toyotomi Hideyoshi, a prominent Japanese daimyo and military leader. He is depicted from the chest up, wearing a traditional Japanese cap (eboshi) and a patterned kimono. He has a long, thin mustache and a goatee. The background features a faint map of East Asia, including Korea and Japan, with various cities and geographical features labeled. A large, stylized watermark is visible across the center of the image.

TOYOTOMI HIDEYOSHI

STEPHEN TURNBULL

เปิดศักราชแห่ง สงครามกลางเมือง

ญี่ปุ่น คือประเทศที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาอย่างมากมาย ยุคเซ็นโกคุ (ในราว ค.ศ.1477-1615) คือยุคหนึ่งที่สะท้อนภาพการเมืองญี่ปุ่นในยุคสงครามกลางเมืองได้เป็นอย่างดี การศึกสงครามระหว่างแคว้นคือเรื่องปกติ เฉกเช่นการกำเนิดและดับสูญเหล่าขุนศึก แต่ถึงกระนั้น ยุคนี้ก็ยังคงเป็นยุคสมัยที่รุ่งโรจน์ของเหล่าซามูไร

ญี่ปุ่นในยุคนี้ก็แทบไม่ต่างกับจีนในสมัยยุคตงอัน จนเข้าสู่ยุคสามก๊ก ต้นเหตุที่ทำให้บ้านเมืองจลาจลวุ่นวาย เกิดขึ้นจากช่วงปลายของยุคสมัยมูโรมาจิ (Moromachi Period) ภายใต้การปกครองของตระกูลอาชิคางะ โดย อาชิคางะ โยชิมาสะ โชกุนรุ่นที่ 8 ขึ้นชอบและหลงใหล ในพิธีชงชาจนละเลยงานราชการแผ่นดิน ทำให้ประชาชน ต้องประสบกับความยากลำบากทั้งจากภัยธรรมชาติและการขูดรีดของเหล่าผู้ครองแคว้นซึ่งเรียกกันว่าไดเมียว (Daimyo)

ผู้ครองแคว้นในยุคนี้มีอำนาจมากมายในเขต ปกครองของตนเองเพราะเขาคือผู้กุมอำนาจทางการเมือง และการปกครอง เมื่ออำนาจจากส่วนกลางเสื่อมลง พวกเขาจึงถือโอกาสนี้ลุกฮือขึ้นเพื่อก่อการต่อต้านรัฐบาล อาชิคางะ นำไปสู่สงครามระหว่างแคว้นครั้งใหญ่ที่เรียกว่า “สงครามโอนิน” (Onin War) ในช่วงปี ค.ศ.1467-1477

สงครามโอนินนี้แหละคือปฐมบทแห่งยุคเซ็นโกกุ ทำให้เหล่าไดเมียวซึ่งแต่เดิมไม่กล้าที่จะแสดงแสนยานุภาพทางการเมืองเพราะเกรงอำนาจส่วนกลาง เริ่มแสดง ปฏิกริยาต่อต้านอำนาจรัฐทั้งต่อหน้าและลับหลัง แคว้น ใหญ่เริ่มกลืนกินแคว้นเล็กแต่โชกุนในตระกูลอาชิคางะ กลับไม่มีปัญญาที่จะช่วยเหลือแคว้นเหล่านั้น

ทำให้อำนาจส่วนกลางเริ่มหมดความหมาย แคว้นเล็ก ๆ หันไปสวามิภักดิ์แคว้นใหญ่โดยไม่สนใจอำนาจของโชกุน หลายแคว้นหันหลังให้กับอำนาจรัฐบาลในเกียวโต ทว่าโชกุน อาซิคางะ โยชิมาสะ กลับมองข้ามเรื่องนี้เสมือนหนึ่งเป็นก้อนกรวดในรองเท้าที่จะกะเทาะออกตอนไหนก็ได้ ทำให้ทุกๆ วันของโชกุนจึงหมดไปกับพิธีชงชา

จนกระทั่งรัฐบาลอาซิคางะได้สูญเสียสภาพทางเศรษฐกิจไปมากแล้ว แต่โชกุนก็ยังไม่สำนึกในสิ่งที่ตนทำ เขายังคงใช้ชีวิตที่ฟุ่มเฟือยเหมือนเดิมและหาทางออกของเรื่องนี้ด้วยการขึ้นภาษีเพราะมันเป็นสิ่งเดียวที่รัฐโง่ๆ พึ่งจะทำได้โดยไม่สนใจว่าประชาชนจะเดือดร้อนขนาดไหน

การขูดรีดอันชอบธรรมของรัฐหรือที่เรียกว่า “ภาษี” ถูกดำเนินไปอย่างดุเดือด ชาวนาซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของแผ่นดินต่างก็ยากจนจากการขูดรีดของไดเมียว และผู้ครองที่ดิน ยังต้องมาเผชิญกับนโยบายเศรษฐกิจของโชกุน ทำให้ชาวนาที่ยากจนต้องอยู่ในสภาพที่ยากไร้เมื่อชาวนาอยู่ในสภาพไม่สู้ก็ตาย แต่หากสู้ยังมีทางรอด เขาจึงเลือกที่จะต่อต้านอำนาจรัฐอันทารุณและโหดร้ายด้วยการตั้งกองกำลังอิสระที่ชื่อว่า “กองกำลังอิกกิ” (Ikki) กองกำลังกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวนาผู้ยากไร้ ไม่ได้มีอุดมการณ์ทางการเมืองอันใดที่จะโค่นล้มอำนาจรัฐ

อันฉ้อฉลของตระกูลอาซิคางะ เป้าหมายของพวกเขาคือ
การ “ปล้นเสียบึง” เพื่อที่จะยังชีพเลี้ยงดูแลครอบครัว

ในขณะที่กองกำลังอิกกิ กำลังอาละวาดก็เกิด
กลุ่มพระนักบู๊หรือพระนักรบขึ้นมานักประวัติศาสตร์
เรียกว่า กลุ่ม “อิกโกะ” (Ikko) ซึ่งเป็นพระในพุทธ
ศาสนานิกายชินโตสายเถินใด ซึ่งเริ่มก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่
สมัยคามาคูระโดยกลุ่มนักบวชชินรัน (Shinran)

พระนักรบ ขวัญใจชาวนาในยุคสงครามกลางเมือง

พระนักรบเหล่านี้ล้วนแต่ชำนาญการใช้อาวุธใน
แขนงต่าง พวกเขาแตกต่างกับกองกำลังอิกกิคือ อิกกิ คือ
กองกำลังที่ทำเพื่อตนเอง แต่อิกโกะคือกองกำลังที่ทำ
หน้าที่ปกป้องชาวบ้าน ชาวนา ผู้ยากไร้ให้รอดพ้นจาก
อำนาจอันฉ้อฉลของรัฐบาลและการขูดรีดของเหล่า
ไต่เมียว ทำให้กองกำลังพระนักรบกลายเป็น “ขวัญใจ”
ของชาวบ้าน ทำให้พวกเขาได้รับการสนับสนุนจากประชาชน
เกือบทั้งประเทศ

ภาพตุ๊กตาจำลองเหล่าพระนักรบในนิยายอิกโกะ-อิกกิ เป็นกองกำลังติดอาวุธ
ไร้สังกัดที่มีความน่ากลัวและดุร้ายที่สุดในยุคเซ็นโกกุ

ต่อมาด้วยเหตุการณ์เมืองบางอย่าง ทำให้กองกำลังอิกโกะได้เข้าร่วมกับกองทัพของเจ้าเมืองคางะ ชื่อว่า โทงาชิ มาซิกะ กองกำลังอิกโกะจึงได้รับการยอมรับจากรัฐบาลท้องถิ่นยกระดับขึ้นมาเป็น “กองทัพนักรบอันศักดิ์สิทธิ์” ทว่าเจ้าเมืองคางะกลับทรยศต่อกองทัพนักรบอันศักดิ์สิทธิ์ด้วยการปล่อยให้พวกเขาไปต่อสู้อำนาจของตนเองและสุดท้ายก็ยิ่งมาชิงความดีความชอบไปอย่างไร้ยางอาย ทำให้กองทัพนักรบอันศักดิ์สิทธิ์ ลุกขึ้นก่อกบฏเรียกตนเองว่า “อิกโกะ-อิกกิ” (Ikko-Ikki)

กองกำลังอิกโกะ-อิกกิ คือการประสานพลังของ กองกำลังสองกลุ่มทำให้มีแสนยานุภาพมากขึ้น แม้ว่า โทงาชิจะรู้ว่าการทรยศต่อกองทัพอันศักดิ์สิทธิ์จะนำพา สิ่งใดมาสู่เขา แต่โทงาชิก็ได้เตรียมแผนตั้งรับเอาไว้แล้ว ทว่าก็ไม่อาจต้านแสนยานุภาพของกองกำลังอิกโกะ-อิกกิ ทำให้ชื่อของโทงาชิหายไปจากประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น

หลายปีต่อมาเหล่าพระนักรบจึงเข้ายึดครองเมือง คางะและเมืองยามาชิโร จากนั้นจึงจัดตั้งรัฐบาลอิสระ ขึ้นมาชนิดแย่งฟ้าทำโชกุน แต่ก็ไม่มีกองกำลังใดกล้าไป จัดการกับรัฐบาลอิสระของพระนักรบ ไม่ใช่เพราะพวกเขาเก่งกาจ แต่การมีเรื่องกับรัฐบาลของพระนักรบ อาจทำให้ประชาชนในดินแดนของตนเองลุกฮือต่อต้านอำนาจ ของใดเมียว ฉะนั้นแม้อยากจะฆ่าแต่ก็ฆ่าไม่ได้จึงต้อง ปล่อยกกลุ่มการเมืองนี้เอาไว้จนเป็นหอกข้างแคร่ไปอีก หลายสิบปี

ทั้งหมดคือภาพรวมของบ้านเมืองญี่ปุ่นในยุคแห่ง ความวุ่นวาย ทว่าภายใต้ความวุ่นวายนี้ก็ให้กำเนิดวีรบุรุษ ชุนพล ผู้กล้า อีกเป็นจำนวนมากที่ออกมาสร้างวีรกรรม อันยิ่งใหญ่เป็นที่จดจำมากกว่า 400 ปี --

บทที่ 1

TO
YO
TOMI

กำเนิด
ฮิเดโยชิ

HIDE
YO
SHI

ญี่ปุ่น คือประเทศที่ผ่านร้อนผ่านหนาวมาอย่างมากมาย ยุคเซ็นโกกุ (ในราว ค.ศ.1477-1615) คือยุคหนึ่งที่สะท้อนภาพการเมืองญี่ปุ่นในยุคสงครามกลางเมืองได้เป็นอย่างดี การศึกสงครามระหว่างแคว้นคือเรื่องปกติ เจกเช่นการกำเนิดและดับสูญเหล่าขุนศึก แต่ถึงกระนั้น ยุคนี้ก็ยังคงเป็นยุคสมัยที่รุ่งโรจน์ของเหล่าซามูไร

โดยเฉพาะซามูไรคนหนึ่งที่มาจากฐานะอันด้อยต่ำ มีชาติกำเนิดเป็นเพียงชาวนา ทว่ากลับสร้างปรากฏการณ์ใหม่บนหน้าประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น นับตั้งแต่ก่อตั้งประเทศมาไม่เคยมีผู้นำประเทศที่มาจากชนชั้นชาวนา เขาจึงเป็นชาวนาคนแรกและเพียงคนเดียวของญี่ปุ่น ที่ก้าวขึ้นมาผู้กุมชะตากรรมของญี่ปุ่น นามของเขาคือ

“โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ”

(Toyotomi Hideyoshi)

ฮิเดโยชิเกิดในปี ค.ศ.1536 ในครอบครัวชาวนาเล็ก ๆ อยู่ในเมืองนาโกย่าที่แคว้นโอวาริ ในบันทึกประวัติศาสตร์กล่าวว่าเขาเป็นบุรุษที่มีรูปโฉมที่แปลกคือรูปร่างที่เตี้ยทั้งยังมีใบหน้าและท่าทางคล้ายลิง จึงมักโดนผู้คนล้อเลียนแล้วเรียกว่า “เจ้าลิง” เมื่อวัยเด็ก เขาใช้ชื่อว่า ฮิโยชิมารุ เมื่อโตขึ้นจนเข้าวัยหนุ่ม เขาจึงใช้ชื่อว่า “คิโนชิตะ โทคิจิโร่” (Kinoshita Tokichiro)

แคว้นโอวาริของตระกูลโอดะ คือแคว้นที่อยู่ตรงกลางถูกล้อมโดยแคว้นมิโนะของตระกูลไซโต แคว้นมิกาวะของตระกูลมัตสึไดระ ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ทำให้แคว้นโอวาริถูกล้อมด้วยศัตรูในทุกด้าน ทั้งยังมีตระกูลอิมากาวะผู้ครองแคว้นซูรูกะและโตโทมิ คอยจ้องจะหาผลประโยชน์กับแคว้นเหล่านี้

ห้วงเวลาที่ฮิเดโยชิเกิดเป็นยุคแห่งการรบพุ่งกันระหว่างแคว้นโอวาริ ทำให้ครอบครัวของเขาที่ยากจนอยู่แล้วก็ยิ่งจนไปอีก

เพราะความยากจนของครอบครัวทำให้พ่อของเขา คือ ยาเอมอน ซึ่งเป็นชาวนาต้องการที่จะเป็นทหาร ทางหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาปากท้องของครอบครัว ที่สำคัญการเป็นทหารคือทางลัดในการสร้างชื่อเสียงและความร่ำรวย

ทำให้เขาตัดสินใจสมัครเข้าเป็นทหารเดินเท้าของโอวาริ
ทว่าทุกอย่างมันไม่ได้ง่ายเหมือนที่เขาคิดเพราะระหว่าง
ทำศึกเขาพลาดท่าและถูกทำร้ายจากศัตรูจนบาดเจ็บ
สาหัสและสิ้นชีพ

ฐานะครอบครัวที่ยากจนผสมกับการขาดผู้นำ ทำให้แม่ของเขาต้องตัดสินใจแต่งงานใหม่เพื่อแก้ปัญหาปากท้องของตัวเอง เธอ ลูกชาย (ฮิเดโยชิ) และลูกสาว สำหรับฮิเดโยชิแล้วเขารู้ว่ายามาเอมอนคือแบบอย่างที่น่า ศรัทธา ทำให้เขาใฝ่ฝันที่จะเป็นนักรบ ในขณะที่พ่อเลี้ยง กลับมองว่า สารรูปอย่างฮิเดโยชิหากไปรบก็ตายเปล่า จึง ควรที่จะจำเรียนหนังสือ (ให้พ่ออ่านออกเขียนได้) แล้ว ใช้ชีวิตอย่างสงบสุขแบบชาวนา ด้วยเหตุนี้ทำให้พ่อเลี้ยง พยายามขัดขวางลูกเลี้ยงจนกลายเป็นปากเสียง

แม้ทางบ้านจะไม่เห็นด้วยกับฮิเดโยชิแต่เขาก็ไม่ สนใจ สุดท้ายพ่อเลี้ยงและแม่จึงบังคับให้ฮิเดโยชิออกบวช ทางหนึ่งก็เพื่อแก้ปัญหาปากท้องในบ้าน อีกทางก็เพื่อให้ ฮิเดโยชิได้มีโอกาสเรียนหนังสือ แต่สำหรับฮิเดโยชิแล้ว เขากลับไม่ชอบการเรียน สิ่งที่เขาชื่นชอบคือการพบปะ เพื่อนฝูง พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ นอกจากนี้เขายังได้ ฝึกฝนวิชาการต่อสู้ การใช้อาวุธ เพราะเขาหวังว่าเมื่อสัก แล้วเขาจะต้องเป็นทหารเหมือนยาเอมอน

เมื่อเติบโตเป็นหนุ่มเขาจึงลาสิกขาบท แล้วออก เดินทางหวังจะแสวงหาชื่อเสียง เมื่อมาใกล้ปราสาท คิโยสุ ซึ่งเข้ามาในเขตเมืองของแคว้นโอวาริ ทุนรอนของ เขาก็หมด

ฮิเดโยชิจึงต้องหาเงินก้อนแรกด้วยการนำของปามาขาย เมื่อได้เงินมาแล้ว ก็เอามาซื้อเข็มปักเพื่อปักผ้าขาย พร้อมกับเอาของปามาขายต่อเนื่อง เมื่อสะสมเงินได้ก้อนเล็กๆ แล้วเขาก็นำมาใช้เป็นทุนในการเดินทางไปทางตะวันออกตามที่ตั้งเป้าไว้แต่แรก --

ฮิเดโยชิ

豊臣秀吉

TOYOTOMI HIDEYOSHI

ผู้นำญี่ปุ่นทุกคนล้วนแต่มีชาติตระกูล
จึงสามารถก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำแห่งยุค นั้นหมายความว่า
หากปราศจากสิ่งเหล่านี้พวกเขาย่อมหมดโอกาส
ที่จะได้ครองแผ่นดิน ทว่าสำหรับโทโยโทมิ ฮิเดโยชิแล้ว
เขาคือคนยากไร้ ไม่มีชาติตระกูล ไม่มีฐานอำนาจการเมือง
ไม่มีกองทัพสนับสนุน แต่เขาสามารถพุ่งทะยานจนกลายเป็น
ผู้นำสูงสุดของแผ่นดินได้

สำหรับหนังสือเล่มนี้คือการถ่ายทอดเรื่องราวของโทโยโทมิ ฮิเดโยชิ
ไม่ว่าจะเป็นประวัติชีวิต กลยุทธ์การกำสงคราม ศิลปะการทูต
การบริหารราชการแผ่นดิน ความสามารถของเขา
ได้รับการขนานนามจากนักประวัติศาสตร์ตะวันตกว่า
โทโยโทมิ ฮิเดโยชิ คือ ยอดขุนพล

อะไรที่พลิกชีวิตคนต่ำต้อยอย่างฮิเดโยชิ ให้ขึ้นสู่อำนาจ
ภายใต้แรงกดดันทางสังคมที่ไม่ยอมรับชนชั้นล่าง
ก้าวขึ้นมาทัดเทียมเหล่าตระกูลผู้ยิ่งใหญ่
และก้าวขึ้นมากุมชะตากรรมของแผ่นดิน

GYPZY

ISBN 978-616-301-793-2

9 786163 017932

Cover : Chalerm Pun P.

ราคา 180 บาท